

OPPILAAN TVT-TAIDOT

Varhaiskasvatuksesta lukioon

Joroisten kunta

OPPILAAN TVT-TAIDOT

Tämä vihko on Joroisten kunnan tieto- ja viestintäteknologiastrategian (TVT) mukainen opas opettajille. Opas toimii opettajien työvälineenä TVT-taitojen opetuksessa ja ohjaa opetuksen suunnittelua. Jokaisen opettajan tulee huolehtia kutakin vuosiluokkaa opettaessa, että oppaassa mainitut taidot tulee harjoiteltua. Suunnittelussa opettajaa auttaa tieto, että luokilla 0 – 5 käytetään iPad ja luokasta 6 eteenpäin tietokonetta. Näiden lisäksi voi olla erilaisia yhteiskäyttö laitteita.

Oppaan tavoitteena on myös rohkaista kaikkia opettajia käyttämään erilaisia TVT-välineitä osana opetustaan mahdollisimman monipuolisesti. Yhteistyöllä ja kollegiaalisella tuella oppaan tavoitteiden saavuttamisesta pyritään tekemään mahdollisimman helppoa.

Mukavia hetkiä tekniikan parissa – onnistumisia, oivalluksia, joskus jopa hammasta purren mutta yhdessä oppien!

VARHAISKASVATUS JA ESIOPETUS

KÄYTÄNNÖN TYÖTAIDOT

- Lapsia ohjataan käyttämään mediaa ja laitteita monipuolisesti
- Lapsia ohjataan käyttämään yhteiskäyttölaitteita vastuullisesti ja huolellisesti
- Kuvan ja videon tuottaminen tableteilla
- Lapset tutustuvat sähköisiin oppimateriaaleihin ja oppimispeleihin

TIEDONHALLINTATAIDOT

- Lapsia ohjataan käyttämään rinnakkain sekä painettua että sähköistä materiaalia

VASTUULLINEN JA TURVALLINEN TOIMINTA

- Lapsia ohjataan käyttämään ikätasolle sopivia sovelluksia ja pelejä
- Lapsia ohjataan suhtautumaan verkossa olevaan tietoon kriittisesti

VUOSILUOKAT 1–3

LINKKEJÄ JA VINKKEJÄ VUOSILUOKAT 1–3

- Oma laite saadaan toisen luokan alussa. Sitä ennen käytetään mahdollisia yhteiskäyttölaitteita

KÄYTÄNNÖN TYÖTAIDOT

- Laitteiden huolellinen käsittely: 2. ja 3.luokilla käytössä iPad
- Laitteiden ja ohjelmien käynnistäminen ja oikeaoppinen sulkeminen sekä peilaaminen
- Laitteille ja ohjelmiin kirjautuminen
- Käyttäjätunnuksen ja salasanan muistaminen
- Driven alkeet (kansion luominen ja sinne tekstitiedoston luominen)
- Oman tekstin tuottaminen ja muokkaamisen perustaidot (yksin ja parin kanssa)
- Sähköisten oppimateriaalien käyttäminen
- Kuvan ottaminen ja rajaaminen mobiililaitteella
- Äänen, videon ja animaation alkeita
- Dokumentointi sähköisessä muodossa
- Ohjelmointiin tutustutaan ikäkaudelle sopivalla tavalla leikkien, pelien ja erilaisten harjoitusten kautta (hyviä sovelluksia mm. Beebot, Bluebot, Scratch jr)
- Wilmaan kirjautuminen

TIEDONHALLINTATAIDOT

- Internetin käytön opettelu (verkkosivulla käyminen)
- Harjoitellaan tiedonhakua verkosta yhdessä opettajan kanssa
- Omien tiedostojen ja kansioiden hallinta

VASTUULLINEN JA TURVALLINEN TOIMINTA

- Luodaan yhdessä TVT:n turvallisia käyttötapoja ja hyviä käytöstapoja
- Kiinnitetään huomiota terveellisiin työasentoihin sekä ruutuaikaan
- Käyttäjätunnuksen ja salasanan merkityksen ymmärtäminen, itsellä pitäminen
- Tekijänoikeuksien perusteita: mitä saan käyttää luvallisesti, kuvien julkaiseminen

VUOROVAIKUTUS JA VERKOSTOITUMINEN

- Hyödynnetään pääasiallisesti turvallista ja suhteellisen rajoitettua sisäistä oppimisympäristöä
- Harjoitellaan vuorovaikutustaitoja TVT-ympäristöissä: Opitaan Netiketin perusteet

VUOSILUOKAT 4–6

KÄYTÄNNÖN TYÖTAIDOT

- Vuosiluokilla 4 ja 5 on käytössä iPad ja vuosiluokka 6 aloittaa kannettavalla tietokoneella. Tällä järjestelyllä varmistetaan lasten ja nuorten pärjääminen yläluokilla
- Tämä vaikuttaa tiettyjen taitojen opiskeluun: Esimerkiksi Kuvan, videon, äänen ja animaation tuottaminen. Kuvanmuokkaus ja videon editointi onnistuu 4. – 5. luokilla iPadillä hyvin, 6.lk läppärillä hankalampaa ottaa omia kuvia ja siirtää ne ohjelmaan, jossa editointi tapahtuu
- Kuudennesta vuosiluokasta eteenpäin näppäintaitojen perusteet ja kymmensormijärjestelmän perusteet
- Tekstinkäsittelytaidot: marginaalit, riviväli, fontti. Komennot: kopioi, leikkaa ja liitä
- Kuvan tuominen ja liittäminen tekstiin sekä esitysmuotoon sekä kuvakoon muokkaaminen ja asettelu
- Esitysten laatiminen esitysgrafiikan avulla
- Tutustuminen erilaisiin tallennusmahdollisuuksiin
- Tiedostonhallinta: kansioden luominen, kansiorakenteen hallinta. Jokainen oppilas luo oppiainekohtaiset kansiot, joiden sisään omat kansiot vuosiluokille. Uudet tiedostot luodaan suoraan näihin kansioihin
- Ohjelmoinnin alkeet, ohjelmointikieliin tutustuminen (esim. robotiikka, Scratch). Tarjotaan kokemuksia siitä, miten teknologian toiminta riippuu ihmisen tekemistä ratkaisuista
- Sähköpostin käyttäminen liitteineen
- Wilman käyttö

TIEDONHALLINTATAIDOT

- Eri hakupalveluiden hyödyntäminen ja hakusanojen määrittelemine
- Tiedonhaun lähteiden erojen ymmärtäminen ja löydetyn tiedon kriittinen arvioiminen
- Tarkennetun ja rajatun haun käyttö (esim. vapaasti käytettävien kuvien tms. hakeminen)

VASTUULLINEN JA TURVALLINEN TOIMINTA

- Tekijänoikeuksien peruseriaatteiden hallinta ja niiden noudattaminen omassa työskentelyssä. Lähteiden merkitseminen
- Vastuullinen toimiminen verkossa (mm. ymmärtää omien tietojen esittämisen riskit)
- Ergonominen työskentely

VUOROVAIKUTUS JA VERKOSTOITUMINEN

- Asiallinen toimiminen verkkoympäristöissä
- Sosiaalisen median periaatteet ja säännöt (ikärajat) sekä niiden noudattaminen

VUOSILUOKAT 7–9

KÄYTÄNNÖN TYÖTAIDOT

- TVT-laitteiden aktiivinen käyttö ja niiden roolin ymmärtäminen oppimisessa ja työelämässä
- Tekstinkäsittelyn ja esitysgrafiikan sujuva hallinta
- Taulukoiden, tekstin, kuvan ja graafisten kuvaajien luominen ja hyödyntäminen havainnollistamisessa ja erilaisten tuotosten rakentamisessa
- PDF-muodon tallennus (ja purku)
- Sähköisten kokeiden ja testin käyttö. Töiden sähköinen palauttaminen
- Kuvankäsittely ja videoiden editoinnin harjoittelu
- Verkko-oppimisympäristön hallinta ja käyttö kouluarjessa
- Eri laitteiden ja palveluiden käyttö sekä sisältöjen siirto näiden välillä
- Jatko-opinnoissa ja työelämässä tarvittavien taitojen vahvistaminen, syventäminen ja soveltaminen osana opiskelua
- Ohjelmointikielen opiskelu (esim. Racket, Python)
- Wilman aktiivinen käyttö

TIEDONHALLINTATAIDOT

- Tiedonhaun lähteiden erojen ymmärtäminen ja löydetyn tiedon kriittinen arvioiminen
- Lähteiden merkitseminen
- Oman työskentelyn dokumentointi

VASTUULLINEN JA TURVALLINEN TOIMINTA

- Lähteiden käytön ja plagioinnin eron ymmärtäminen
- Netiketin säännösten tunteminen ja sen noudattaminen
- Eettisten ja moraalisten kysymysten tunnistaminen
- Haitalliselta materiaalilta suojautuminen. Oppilas tietää, miten toimia, jos havaitsee nettikiusaamista tai luvattoman materiaalin jakamista sosiaalisessa mediassa
- Ergonominen työskentely

VUOROVAIKUTUS JA VERKOSTOITUMINEN

- Sosiaalisen median pelisääntöjen tunteminen ja noudattaminen
- Verkossa työskentely yksin ja yhdessä. Materiaalin tuottaminen ja muokkaaminen yhteisöllisesti

LUKIO

- Syventää ja kehittää edelleen ylläopittuja taitoja, niin että opiskelija selviytyy moitteetta ylioppilastutkinnon asettamista teknisistä vaatimuksista sekä pärjää jatko-opinnoissa
- Ohjelmistojen käyttö on osa jokapäiväistä opiskelua